DISPUTATIO MEDICA,
Caſum Ægri
HERNIA
laborantis exhibens,

PRÆSIDE

GEORGIO VVOLFF-GANGO WEDELIO,
Med. Doctore, Archiatro & Theoretices Profeſſore,

publico eruditorum Examini propoſita

à

JOHANNE MARTINO Ehrlich/
Altenburgenſi Miſnico,

ad diem Septembr.
1684.

Horis Locoque conſuetis.

JENÆ,
LITERIS KREBSIANIS.

Proœmium.

MUltum intereſt, ut ſtationem ſuam teneat unaquæque corporis pars, munia ſua ſic explens, nec reliquis impedimentum conciliians. Simulac verò hanc dimittit quæpiam, mox machinæ vitalis quædam inordinatio ac labes ſubſequitur.

Valet id non de duris ſolùm, quibus στάσις, εἶδος & ὀρθότης primariò competit, velut totidem columnis & fulcris, quibus labaſcentibus, fractis vel ex cardine motis, deſubitò movendi potentia, his organis abſoluta, fatiſcit; verùm & de mollibus, & inter hæc maximè inteſtinis.

Hæc, quaſi intus ſtantia dicta, ventre ſuo contenta eſſe oportebat, etiam anteriori facie, ubi murus oſſeus firmior deeſt, mollioribus parietibus carneis & membraneis involuta & defenſa, & ipſa tamen tantò magis extuberant ſæpe & alienos terminos affectant, quò longiora ſunt, ſexies circiter corporis longitudinem ſuperantia.

Tacemus ut exitum quærant per janitorem, undecunque excuſſo coercente vinculo. Ipſum abdomen campus hic Martius eſt, quò excurrere eadem non rarò videas, ſeu viarum quædam anguſtia fugæ monſtret occaſionem, ſeu perrupto vallo id attentent. Exemplum hujus dum ſiſtimus in propoſito caſu, à divino imploramus ſucceſſum Numine!

Hiſtoria.

ADoleſcens XX. annorum, Temperamenti ſanguineo-phlegmatici, habitûs mollioris, cum ante biennium motu fortius agitatus & certatim foſſam quandam tranſiliendo fatigatus eſſet, domum redux ſentit in ſcroto præter gemellos teſtes tumorem quendam indolentem ſiniſtro latere emergere, primùm magnitudine caſtaneæ, hinc nucis, imò pomi majoris, cum movendi imminutâ promptitudine; inde ſtudiis diligentiùs operam navans rariùs motu digeſſit torporem, cibis delectatus grosſioribus, brasſicæ, carnium infumatarum, ſuillarum, leguminum, eſu, ſolâ ferè cereviſiâ contentus, neque corpus æquè à frigore defendens, ſentit à paſtu ordinariè dolorem gravativum abdominis, ad locum affectum protenſum, inde verò tumor magis inflatur, cum tenſione & torminibus circa umbilicum, nec prius conquieſcit, quàm deſidendi vel decumbendi quoque detur occaſio. Dolores iidem à diutinâ ſesſione & corporis inclinatione ac motu continuato, tumor verò ab iracundiâ vel motu increſcit. Decubitu longiori retrocedit & quaſi nullus eſt tumor, extraverſo verò & caput quandoque dolet. Petit Conſilium.

Reſo-

Reſolutio.

AFfectus, hiſtoriâ præſenti expreſſus, HERNIA eſt „ generali nomine, ſpeciali ὀσχεοκήλη, ſeu hernia ſcroti dicta, quo ipſo ab omnibus aliis ſpeciebus, ſub uno eodemque genere militantibus, diſtinguitur. Uti enim hernia, ſi latinam ſignificationem, Sabinis debitam, ſpectemus, durum, monticuloſum & aſperum notat, propriè hoc loco in abdomine, impropriè paulò in gutture, ubi bronchocele audit; ſin originem Græcam, ubi ramum ſignificat, qui videtur quaſi protruſus à trunco, res eodem recidit; Sic utrumque hîc viſitur, tumor durus idemq; aliunde velut ramus protenſus.

Omnis hernia nomen ſortitur vel à ſubjecto, vel prædicato, quo ipſo differentiæ ſpecificæ conſurgunt & internoſcuntur ſtatim. In noſtro caſu dum herniam ſcroti, ſeu enterocelen dicimus, ab herniâ quâcunque locali aliâ, non minùs ac duritiei modis, ut herniâ aquoſâ, carnoſâ, flatulentâ, varicoſâ, vel ipſo nomine fit diſtinctio. Id verò ut ad diagnoſin, ſic ad prognoſin & curationem quoque multum facit. Ruptura adeſt, uti Latinè aliàs vocatur, ruptura vel in continuitate, vel in contiguitate, ruptura partis continentis.

Demonſtrant id ex uſitatis fontibus ſignorum I. ESSENTIALITER INHÆRENS, ſeu παθογνωμονικὸν, tumor mentiri neſcius, isque in ſe indolens & ſubitaneus, teſtibus gemellis contra in ſiniſtro latere exortus, de quo & hîc valet, ubi tumor, ubi dolor, ibi morbus.

II. ESSENTIALITER CONSEQUENTIA ſymptomata idem confirmant, potisſimùm ex actionibus læſis animalibus, ſeu imminutam movendi promptitudinem, ſeu dolorem gravativum ordinariè à paſtu ad locum affectum protenſum, ſeu abdominis circa umbilicum tenſionem & triſtem ſenſum, ſeu hoc ipſum quoque circa meninges capitis expreſſum ſpectemus.

III. Causæ prægreſſæ ſubſcribunt, & præ aliis quidem ſaltus intempeſtivè inſtitutus & frequentatus, cibi item groſſiores & flatulenti, corporis infrigidatio & alia.

IV. Similitudo denique ultimum momentum addit, cum tali modo decumbentes hoc affectu laborare lippis quoque & tonſoribus notum ſit.

Subjectum hujus morbi eſt ſcrotum, ſi quidem herniam ut tumorem reputemus, illud enim intumeſcit, ſicque in dimenſionibus ſuis augetur.

Eſt verò & ſcrotum de horum genere, quæ ut membranea contrahi & corrugari, hinc & dilatari poſſunt & ſolent pro modulo contentorum, qualia quidem in aliis varia occurrunt.

Sin Subjectum cauſæ luſtrare velimus, non aliud niſi peritoneum eſt, ejusque proceſſus lateralis ſiniſter. Propriè enim ſcrotum eſt ſubjectum recipiens, cum tumor præſertim hic non ſit immanens, non ſubſtantiæ ſcroti proprius, ſed tranſiens, pro illapſu ponderis vel egreſſu.

Subjectum Adæquatum ſunt inteſtina, proximè huic loco accumbentia & ordinariè ab his thermopylis ſecluſa, uti per mechanicam quoque notum eſt, per minores canales concedi poſſe tranſitum peculiarem, citra adapertam portam pro aliis quibuscunque. Hîc verò ampliori conceſſo ſpatio & pondere ſuo prolabuntur mox inteſtina, & eodem ampliant ſibi ſpatium, cumprimis & ipſa magis expanſa. Nominandum ſpeciatim hinc Ileum, quod & longiſſimum omnium, & lubricitate magis ad exitum pronum, &, quod palmarium eſt, accubans huic regioni; Illud enim excidit, citra ullam προαίρεσιν, quod proximum eſt, trudentibus vel cedentibus quoque ſuperioribus.

Locus illapſus eſt proceſſus peritonæi, quo mediante communicant cum reliquo corpore teſtes, extra mœnia quaſi publica locati, latis illuc vaſis ſpermaticis, & communi ſpeciei uſui & proprio teſtium dicatis. Proceſſus concedit tranſitum his canalibus, & per accidens quoque inte-

ſtinis, factâ hîc locorum læſione particulari, nam & plura alia dantur, & vicina inguina etiam in viris, ut ut minus conſtantem, ramicem ſuſtinent non raro.

CAUSA IMMEDIATA eſt decubitus inteſtinorum laudatus. Omnes ſiquidem tumores materiale aliquod poſſident, quod velut cauſa continens eosdem fovet, quo ablato tolluntur & ipſi. Triplex talis cum eſſe poſſit materia, fluida, vaporoſa & ſolida, poſterior hoc loco accuſanda eſt. Omnis enim tumor fovetur ab inteſtino huc delabente, idque immediatè.

CAUSA MEDIATA PROXIMIOR eſt extenſio peritonæi inæqualis. Extenſionem vocamus, ut ſic ſatis fiat, quibus vel ruptura, vel relaxatio ſaltim in cauſâ videtur. Medium hoc aliquod eſt præcipuè morbo conveniens, & utrumque complectens. Nunquam fieri poteſt hernia citra extenſionem, eamque inæqualem. Inæqualitas hæc propriè herniam facit, ſeu protuberantiam; in ſtatu enim naturali æqualiter obtenſum undique viſceribus infimi ventris viſitur. Sique extenſio fiat æqualis, ſive per ætatem, exemplo adultorum, ſeu per morbum, exemplo hydropicorum, nulla fit hernia. Ubicunque verò inæqualitas talis manifeſta in extenſione obſervatur, ibi eadem ſedem ſuam figit, ſeu in umbilico, ſeu inguine, ſeu ſcroto, ſeu aliis quoque his illis abdominis partibus.

Ita enim ceſſat munus hoc non infimum membranæ hujus, quo integumentum eſt proprium inteſtinorum, quod cum muſculis cùm habeat commune, nec illi extra omnem culpam ſunt, tùm aliis in ſpatiis definitis, relaxatis & inæqualiter tenſis eorundem fibris membraneis, tum in noſtro caſu inferius ad pubem, quorſum & moles inteſtinorum reclinat magis, & ad exitum vaſorum pro teſtibus perforatio datur.

Liceat ſpeciatim & muſculos laudare pyramidales, quorum uſus inter alia eſt firmare baſin muſculorum reliquorum & unà proceſſus peritonæi, ne tam facilè laxentur vel tendantur.

In-

Inæqualis extenſio eſt tum abſolutè & conſiderata in ſe, ibi facta, quorſum tendentium aliorum vis incubuit, tùm reſpectivè. Conſentiunt enim in hoc anatomici & medici, disrumpi in herniâ hâcce tunicam peritonæi interiorem, externam verò duntaxat relaxari. Id omne extenſio inæqualis ſupplet & comprehendit.

MEDIATÆ CAUSÆ REMOTIORIS titulum ſubeunt omnia ea, quæ quocunque modo extenſioni huic & conſequenti prolapſui velificantur.

TEMPERAMENTUM ægri eſt ſanguineo-phlegmaticum, cumulandis in corpore cruditatibus & impuritatibus ſeroſis aptum natum, & ob id laxitati maximè conveniens; imò partium diſpoſitio mollior & rarior, concurrente causâ violentâ, multum ad herniam confert.

ÆTAS conſentit ipſa. Cùm omnis ætas huic malo obnoxia eſſe poteſt, tùm plerumque tamen infantes & pueri, ob texturam teneriorem, adoleſcentes & juvenes, ob licentioſam vitam & errores diætæ varios, frequentius ſibi hoc malum accerſunt, quod damno ſuo expertus non minus eſt æger.

HABITUS CORPORIS mollior fibrarum minus robur ac carnium denotat, unde facilior labes oborifi poteſt tàm ab internâ humorum indiſpoſitione, quàm ab externis injuiis.

EX NON-NATURALIBUS accuſandus venit AER frigidus, qui & in genere calorem concentrando, poros cutis occludendo, inſenſibilem transſpirationem prohibendo, ſanguinem coagulando, ad varios morbos corpus noſtrum diſponere poteſt, & ſpeciatim inteſtinorum tono infeſtus eſt. Inde flatuum proventus largiſſimus, ac exacerbatio ramicis. Videas ſæpe quietè degere hernioſos, ſimul verò aeri frigido exponunt corpus, accendi dolorum faces, tumorem augeri, indurari, incarcerari, & minitari ſymptomata horrenda alia. Idem longè magis fit in mollioribus, & tali temperamento, quali æger noſter gaudet.

CIBUS & POTUS magnum morbo addidêre momen-

mentum. Cibi groſſiores negotium faceſſunt archeo, minus obſequi calori & menſtruo, διάκρισιν & σύγκρισιν inſtituentibus, nec promptè evolvuntur inde alimentariæ particulæ, multum verò accumulantur recrementitiæ. Pinguia, oleracea, leguminoſa ex hoc cenſu ſunt præcipua, flatibus producendis & gravandis inteſtinis aptiſſima. Ex hoc verò inflata magis, non contenta ſpatio priſtino, novum affectant, extuberant, prolabuntur magis, ut contra ea ſi tenuata ſubſidant, contrahi amant magis ſecumque habitare.

Intemperantia ergò in victu cum morborum genetrix, tùm nutrix ampliſſima etiam hernioſis oneroſa evadit & lugubris. Exceſſus omnis talis cruditates, cruditates flatus, flatus tumores, tumores dolores, ſingula obſtructiones & iliacam paſſionem facilè inducunt hernioſis. Accedit, quod non vini potu cruditates corrigere ſategit, roborando ſic calore, & præpediendis flatibus. Tacemus inde quoque laxari magis debuiſſe vincula.

MOTUS gemino vitio accuſandus venit, exceſſu & defectu. In promptu affectûs cauſa eſt potiſſima, motûs exceſſus, ſaltus citatus cum violentiâ conjunctus, quando certatim foſſam tranſilivit plus vice ſimplici, Vix ex adultis centeſimus corripitur herniâ, citra hunc tyrannum, ut in tenellis quoque motus ſui generis tenſivi clamorum, & jectigationum malum hoc toto die producunt. Motus talis herniæ autor eſt, tùm niſu illo ſummo & conatu ad impellendum, unde diaphragmatis ſocium & ſororians peritonæum intenditur magis, facileque laxationem vel rupturam ſubit; tum pondere & mole corporis gravioris, quod ut non labatur, periculoſam tamen quoad hoc concuſſionem patitur, utrobique conjuncto violento impetu, quod ſenſus ipſe teſtatur, ſi de loco in locum foſſam tranſiliat quis, vel tranſilientem videat, abdomine non cincto vel munito, nec corpore aliàs ſatis robuſto, vel jam dum diſpoſito.

In defectu peccavit vitâ illâ ſedentariâ, quæ affectui

 qua-

quadrat quidem, eo ipſo verò excernenda congerit magis, unde nec alvus reſpondet debitè, nec transſpirant fuligines ſeroſæ, ſed in glandulis ſtagnant & cum maſsâ ſanguineâ remiſcentur.

Imò violentia hæc motui conjuncta ad CAUSARUM PRÆTERNATURALIUM claſſem referri meretur, ſiquidem actu lædit magis, unde ut tusſis, ſternutationes vehementes, vomitus contumaces, alvi obſtructiones pertinaces indeque orti niſus coactivi, ac plura alia hujus mali certiſſimi autores eſſe ſolent; ſic & ipſa hæc exterior violentia.

A talismodi ac tantis cauſis productus affectus, non mirandum eſt, quod ſequentia poſt ſe traxerit ſymptomata, quæ ſignorum loco habita explicanda nunc veniunt.

1. *Tumor ſubitaneus ſcroti* notat præternaturale contentum ibidem non natum, ſed factum, & ſpeciatim ab ingreſſu inteſtini per proceſſum peritonæi.

2. *Tumor ſenſim increſcens* primùm caſtaneæ, hinc nucis juglandis, poſtmodum pomi majoris magnitudinem aſſequens, magis magisque dilatatum ductum ab incumbente volumine inteſtinorum, ſicque perruptum magis parietem deſignat.

3. *Tumor indolens eſt*, ob æqualitatem læſionis majorem. Dolor enim omnis inæqualitatem tenſionis ſequitur & conjunctam habet; quæ ſi adſit, minor, vel nullus eſt, quod per ſolutionem continui in fieri & facto explicant communiter.

4. *Imminuta movendi promptitudò adeſt*, partim ob articulationem femoris per accidens ac conſenſum læſam, ob tumorem ſenſim ſenſimque adauctum, qui illam impedit; partim ob tenſionem majorem, motu & decubitu gravium inductam, utrobique ſpiritibus magis fatigatis & impeditis.

5. *Sentit ordinariè à paſtu dolorem gravativum abdominis, ad locum affectum protenſum*, ob chyli evolutionem & διάκρισιν & σύγκρισιν impeditam, indeque conſurgentes flatus dolorificos. Hi cum per inteſtinorum glomeramina

vol-

volvantur, ad locum affectum tanquam debiliorem pertingunt quoque, ibidemque magis exprimuntur.

6. *Tumoris inflatio major, cum tenſione & torminibus circa umbilicum*, debetur inflationi & obſtructioni; flatus enim adaucti diſtendunt colon & reliqua inteſtina, diſtenta majus occupant ſpatium & pondere ſuo fibras inteſtinales vellicant, ſicque tanquam in centro triſtem ſenſum exprimunt.

7. *Deſidenti vel decumbenti levamen contingit*, ceſſante ſic tendente pondere, & motu periſtaltico ſeu circumpreſſorio liberiùs ſuccedente. Imò *tumor ſic recedit omninò*, conceſſo ob poſitum hunc corporis priſtino ſpatio, quò pondus extraverſum remeat.

8. *Exacerbatio dolorum à diutinâ ſeſſione, corporis inclinatione ac motu continuato*, eidem adſcribenda tenſioni, ponderi ac communioni inteſtinorum minus æquabili.

9. *Tumor à motu animi & corporis increſcit*. Illud ob ſpiritus efferatos, viis minùs patulis facilius in motu ordinario turbatis; hoc ob pondus gravius laudatum inteſtinorum, cœteroqui lubricorum, ſuccuſſione illâ magis delabentium.

10. *Caput quandoque dolet, extraverſo tumore*, tum ob vapores illos peregrinos, inæqualiter membranas afficientes, tum conſenſum nervorum ſexti paris.

Perluſtratâ nunc inſigni hâc ſymptomatum turmâ, ad PROGNOSIN faciendus eſt acceſſus.

In ſe affectus hic nullum lethalitatis metum incutit, inteſtinis loco quidem alieno exceptis, ibidem tamen non extra archei fotum, & imperium penitus latis. Aſt in adultis rebellis eſt, & ſæpe incurabilis, ob indolentiam neglectus, ſicque productus utplurimùm, præcipuè verò ob interpoſitam hiatui remoram naturalem, ipſis vaſis genitalibus ad teſtes euntibus, & inteſtino illic p. n. inhærente. Nulla verò ſolutio continui curari poteſt, niſi extranea quævis unitionem impedientia tollantur vel removeantur. Accedit diuturniore morâ velut callus quidam, ſive con-

ſuetudo potius. Nihilominus remoris illis ablatis, dicendis remediis, viſi ſunt etiam adulti curati, eademque ſpes ægro integra eſſe poteſt.

Ab alterâ verò parte metuendum eſt, ne vel ruptura negligentiâ reddatur major, ſicque ad motum inconveniens diſpoſitio, vel incarcerata, obſtetricante frigore, obſtructione aliiſque cavendis. Incarceratam verò vocamus, quando inteſtina non tàm quoad continentem ſuam tunicam includuntur huic malæ manſioni, quàm quoad contenta ſcybala, ut provolvi nequeant penitus, occluſâ ob tumorem & duritiem extraordinariâ portâ, quâ eluctari eadem oportet, ſicque iliacâ paſſione inductâ. Id enim ſi fiat, lethalis eventus accidere poteſt, quod tamen alius eſt loci.

Si, citra heroicam operationem ad remoram illam tollendam, curatio ſperanda fuerit, illud quoque Longius temporis requirit ſpatium, unde συναποθνήσκειν facilè ſolet & ad mortem usque comitari. Id verò cum variet ſecundum præſidia proponenda, liberum fuerit ægro, ſalutis ſuæ cupido, eligere quod magis ex uſu eſt. Eſt enim hic morbus ex genere illorum, qui dum facilè feruntur, nec periculum intentant majus, ſervantur in ſtatu tolerabili, cœteroquin parum ſanitati vel vitæ officiunt.

Modus Eventus erit ad ſalutem, vel in totum, repoſitis in priſtinum locum inteſtinis, inque eo detentis, per deligationem & applicationem emplaſtrorum fortiter agglutinantium, membranarum tunicarumve tono roborato; vel in tantum, ut ceſſent ſymptomata à malo exacerbato oriunda, ipſum verò conquieſcat & inducias incolumitati reliquæ præbeat.

CURATIO innixa methodo medendi ad indicationum modulum inſtituenda. Curatoria pro diverſo reſpectu variat; mala enim, quæ moleſtiam non fœnerant, ſeu non lædunt, ſuo modo ſanitati quaſi æquiparantur. Si ergò læſionem hanc intueamur, ex hujus regulâ vel ablationem completam meditabimur, curando inteſtino-

ſtinorum prolapſu hocce, vel incompletam, ſeu quaſi talem, repoſitione & geſtatione tolerabili ſolùm procuratâ.

Præservatoria, cauſis intenta, omnia illa attendere jubet, quæcunque vel tendere vel ampliare inteſtina poſſint, ſeu præcavendo, ne id fiat, ſeu auferendo fomitem, inprimis flatus.

Vitalis, vires attendit dejectas, & tonum viſcerum ſibi reſtituit ac conſervat.

Hanc in rem ſi conſulamus inſtitutos fontes, CHIRURGICUS inprimis hernioſis ſalutem, ſi aliqua reliqua, certiſſimam promittit.

Prima cura ſit Repositionis, quæ facilis quidem eſt, ut in noſtro hoc caſu, nullâ incarceratione præſente, ſed ut conſtans ſit, non æquè. Altera, ut repoſitum maneat, longè potior.

Omnis igitur opera navanda, quò repoſitio inteſtini in abdominis cavitatem ritè & legitimè fiat, aliàs deligatio ex voto non contingit, nec motus perverſus inde corrigitur.

Ut melius illud fiat, æger ſupinus in lecto vel alio loco conveniente ponendus eſt, capite quidem decliviori, cæteris verò partibus eminentioribus, unde clunibus pulvinar ſubjici poteſt. Hinc cruribus divaricatis locus affectus inſpiciendus, ſenſim & molliter contrectandus, digitis & volâ manus oleo amygd. dulc. momord. vel alio inunctis; donec inteſtinum prolapſum ſenſim ſenſimque in ſuum locum reducatur. Poſſunt etiam hoc fine linimenta emollientia, ex *unguent. dialth.* ℴℴ *ovor. aneth. balſ. traumat.* aliisque illini, ut lubricatis partibus & diſcuſſis flatibus facilior fiat intruſio.

Ut verò repoſitum maneat, ſuademus 1. Decubitum continuatum per aliquot hebdomadas, ut ſic recubans pondere ſuo domi manere diſcat inteſtinum, & tempus concedatur coarctationi & conſolidationi, quæ aliàs fieri minus poteſt. Facit hoc ad benè eſſe, ſi id æger velit & poſſit.

 Obſer-

Obſervatum eſt idem non ſolùm ἐκ προαιρέσεως, injuncto decubitu, verùm quoque per accidens & præter expectationem, herniam, ſed probè ligatam, curatam fuiſſe, cùm ob fracturam oſſis decumbendum eſſet longiùs, quod *Helmontius* meminit.

Opus eſt 2. Roborante Emplastro, quale eſt *empl. contr. ruptur.* ſeu *de pelle arietin. uſit.* & inprimis 3. Deligatione, quò per faſcias tanquam vincula occludatur aditus, ſicque ars levet naturam in firmando pariete debito.

Deligationem commendabimus duplicem, unam *ſuſpenſivam*, alteram *ſtringentem*. Illa duplex iterum eſt. Una cingulo conſtat latiori, ex panno xylino, cum bombace interpaſſato, ſolo, vel ferro ſimul ad id conformato, quò firmetur hypogaſtrium circa inguina. Huic verò iterum anterius ſplenium in pulvinaris modum compoſitum, lateri affecto reſpondens, adhæreat, & à perinæo ad lumbos ipſi cingulo illigetur.

Firmius idem reddit pro re natâ culcitra adhuc alia, in medio perforata, ut dimitti penis cum teſtibus, unoque tegmine ſubligaculi meliùs ſic deligari & coërceri vagina queat. Variandum hoc pro partium illarum in ægro modulo.

Altera ὑποζώματι, quæ ad modum humeralium, Germ. ein Tragband/humeris utrinque ſuſpendatur, ſicque geſtando onus ſcroti levet, firmetque.

Aſt cum probè quidem hæc ſe gerant, quando æger deambulat, flexo verò corpore vel ipsâ ſeſſione firmitudinis robur cedat, nec par ſit occluſioni iſti, cogitatum quoque eſt de alio modo, quem ob firmiorem detentionem *ſtringentem* nominavimus.

Stringens hæc deligatio ſolâ fit faſciatione, quando faſciâ lineâ aliquot ulnarum, longiorem enim eſſe oportet, circa lumbos cingitur corpus, affecto verò latere artificiosè circumvolvitur & decuſſatim traducitur extremum, ſic-

que

que quaſi nodum efformat, quo ſtringitur egregiè vagina, repetendo hoc ipſum, ex lumbis ad perinæum utrinque progrediendo, quo pacto & deambulare poteſt æger ſine moleſtiâ, aliaque præſtare munia.

Proponimus hæc ſingula ægro, ut commodius eligat, & ex εὐφορίᾳ approbet. Ita enim, ſi conſolidatio plenaria ſperanda non fuerit, præcavere tamen elapſum poteſt, & ſupplere illud damnum internum artis hâc ope.

Cumque natura ſit morborum medicatrix, quod nullo magis quàm ſolutæ unitatis exemplo videri poteſt, expectandum eſt, quantum conferre ſuo loco poſſit hæc ſecundum ipſius intentionem adminiſtrantibus. Sin pertæſus mali, & tenax ſanitatis deſideratæ integræ, non contentus palliativâ hâcce, graviorem curam non adverſetur, ablegandus fuerit ad ὀρχότομον peritum, qui cum exſectione teſticuli, citra metum impotentiæ, id præſtet.

EX PHARMACEVTICO Fonte primo loco LENIENTIA ſe ſiſtunt, magni uſus in herniosis, quandoquidem alvo obſtructâ congeruntur & regurgitant flatus, ſicque tumorem inflant & augmentant; unde alvum apertam eſſe in his conſultum eſt.

Cordi ſit ægro, talibus ἐκκοπρωτικοῖς benedictis aliquando uti. Omnem verò obſtructionem longiorem & dolorificam cumprimis habeat ſuſpectam.

Promovebunt alvum ex lubricantibus butyri aſſumtio largior, oo *amygdalor. dulc.* cum juſculo avenaceo, *manna*, & *paſſulæ laxativæ*. Ex ſtimulantibus & detergentibus *aloetica*, & alia.

℞. *aloes roſat.* MP. ♀*ear.* ā. ℈j.
croc. ♂*is* *aper.* ℈ß. oo *aniſ.* gt. j. c. ſ. q. *elix. prop. laxat.*
F. l. a Pilulæ minimæ. S. Eröffnende Pillen.

℞. *cryſtall.* ♀*ri* ℈ß. ♀*ri* ⊖*lat.* gr. viij.
reſ. ſcam. gr. iij oo *mac.* gt. j. M. F. Pulvis. D. ad chartam.
S. Lind-Pulver.

℞. *eſſ. fol. ſenn. rhabarb.* ♀*ii* ā. ℈ij. M.
D. in vitro. S Lind-Eſſenz.

Ad

Ad hunc cenſum etiam ſpectant Clysteres, ſicubi obſtructiones faceſſant negotium, vel aliquod minitentur periculum, ſine ullo metu, imò certâ cum ſpe promti auxilii adhibendi. Citra tumultum enim ullum ac moleſtiam emolliunt duras feces, demulcent tenſa inteſtina ac elutriant, unaque flatibus exitum pacatum monſtrant, ut mirandum ſit, intuta à nonnullis hæc in herniâ præſidia haberi.

℞. *rad. althææ, lil. alb. malv.* ã. ℥ß.
fol. rut. ror. marin. meliſſ. ã. m. j.
flor. chamom. verbaſc. lil. alb. ã. p. ij.
bacc. laur. juniper. ſem. aniſ. ã. ʒj. *fœn. græc.* ʒiij.
Coq. in ſ. q. 🜄. ſ. Col. ℞. ℔j. add.
elect. de bacc. laur. ℥j. *mell. rut.* ℥ß. 🝆 *lil. alb.* ʒvj.
vitell. ovor. n. j. M. F. l. a. clyſma.

℞. *rad. apii, malv. gram.* ã. ʒiij.
herb. 5. emoll. flor. verbaſc. melilot. ã. m. ß.
ſem. perſel. fœn. græc. bacc. laur. ã. ʒij.
caric. ping. n. vj. Coq. ex ſ. q. ſer. lact. ℞. Col. ℥x.
elect. diaphœn. ℥ß. 🝆 *verbaſc.* ℥j. *vitell. ovor.* n. j.
F. l. a. Enema.

Tacemus, in caſu tumoris inducti & obſtruentis, reſiduum decocti clyſteris in cataplaſma aptari poſſe emolliens, exterius ſcroto affecto imponendum non minimo cum ſucceſſu, cum emollientia clyſterum ſint materia prima.

Reſpondent his in ſtimulandâ alvo Suppositoria, quorum uſus etiam hîc locum aliquando habere poteſt, apparatus verò cum in officinis ſufficiens extet, non opus eſt denuò præſcriptionem fieri.

Purgantia tùm præſervandi fine, verno vel autumnali tempore, ex uſu eſſe poſſunt, tùm curandi, ſi fors ita ferat. Obſervatum quippe eſt, in herniâ εἰλεώδη nihil magis prodeſſe quàm opiata & purgantia, illa compeſcentia archeum, hæc in viam ducentia cum juvamine.

℞. *ſpec.*

℞. *ſpec. diagalap.* ℈j. *ſcam. roſat. mag.* g. g. ã. gr. iij. *cryſtall.* ♀ri ℈ß. ☍ *aniſ.* gt. j. M. F. Pulvis. D. ad chartam. S. Purgier-Pulver.

℞. *conſerv. roſar. c. mann. rob paſſular.* ã. ℥j. *pulv. laxativ. veget.* ℈j. *polychr.* gr. iij. *crem.* ♀ri ℈ß. *ſir. de pom. laxativ.* q. ſ. F. l. a. Bolus.

Cumque in laxitatibus ejusmodi membranarum lymphæ copia & qualitas plurimum momenti addat, tum ad ipſam lubricitatem, tùm affluxum & *ςάσιν*, huic ſufficient Diaphoretica, vi ſuâ halituosâ lympham in motum cientia, rarefacientia, diſſipantia & per poros cutis expellentia. Imò hoc pacto depurato ſanguine & diſcusſis, ob affinitatem operandi, flatibus, conſolidatio non leviter promoveri, ſymptomata verò arceri poſſunt.

℞. *bez.* ♂*ial.* gr. xv. *mag.* C. C. ℈ß. ♄ *nativ.* gr. vj. *laud. opiat.* gr. ß. M. F. Pulvis D. ad chartam. S. Schweiß-Pulver.

℞. R*æ bezoard. eſſentiſ. M. S.* ã. ʒj. *eſſ. carm.* ♒ ⊖✱*ci vin.* ã ʒß. M. D. in vitro. S. zertheilende Mixtur.

℞. *rob ebul.* ℥j. ♁*ii* ♂*ial. cachect.* g. xij. *conch. ppt.* ℈ß. *cinnab.* ♁*ii* gr. iij. *ſacchar.* q. ſ. M. F. Bolus. S. Schweiß-Zucker.

Diureticis abſtergi amat amurca venarum, fluxilitas verò & ſeroſitas ſuperflua alendoque corpori inconveniens educi, quo facto, minor pituitæ proventus torporem minorem inteſtinorum relinquit, eligendo inprimis magis polychreſta, v. g.

℞. *magiſt. oc.* ♋, ♀*ri* ⊕*lat.* ã. ℈j. ⊖*onon.* ℈ß. ☍ *lign. ſaſſafr.* gt. j. M. F. pulv. D. ad chartam. S. zertheilendes Pulver.

℞. *eſſ.* ♁*ii* ♀*iſ. ſuccin.* ã. ʒj. ☍ *lign. ſaſſafr.* gt. iij. M. D. in vitro. S. Eröffnende Eſſentz.

℞. *mixtur. antiſcorb.* ♒*us aper. Penot.* ã. ʒj. M. in vitro. S. Eröffnende Mixtur.

Complementum addunt Alterantia & Roborantia, non tàm archeum univerſalem attendentia, qui cæte-

 roquin

roquin benè habet, & ſi vacillet, aliunde repetenda, quàm inteſtinorum & proceſſus affectorum. Specifica hinc, quæ puta indicationibus determinatis ſatisfaciunt, eſſe posſunt duplicia, *carminativa* & *travmatica*, quibus *nervina*, *paregorica*, *adſtringentia* aliaque miniſtrantia & ſecundaria includimus.

Carminativa ſanè omnem abſolvunt paginam, quatenus & archeum irritatum placant, & diſcuſſis flatibus inteſtina, minori ſpatio contenta, domi manere diſcunt. Unde, *Helmontiano* experimento, optimum eſt, in reducendo tumore duro & inflato, vinum leviter bullitum cum *ſem. 4. carmin.* & *coriandri* ana.

Travmatica verò lympham alimentarem aptant, ut γλισχρότητι ſuâ gaudeat, ſicque firmari magis laxæ membranæ & ſtringi poſſint.

℞. *eſſ. contr. bern. Mich.* ʒij. Rꝭ *♂is adſtring.* ʒß. M.
D. in vitro S. Heilende Tinctur.

℞. *eſſ. travmat. Wedel. carminat.* ã. ʒj. *anodyn.* ℈ß.
M. in vitro. S. Mixtur.

℞. ▽ *plantag. zedoar. gentian. travmat.* ã. ℥j.
magiſt. corallior. ocul. ♋. ã. ʒß.
extr. torment. ðii *diaph.* ã ℈j.
ſir. de ſymph. Fern. cort. citr. ã. q. ſ.
M. F. l. a. Potio. S. Stärck-Träncklein.

℞. *rad. conſolid. maj. ariſtol.* O. *plantag. ulmar.* ã. ʒij.
herb. herniar. ſanic. millefol. chamom. flor. hyper. balauſt. ã. p. ij.
ſem. 4. carmin. coriandr. ſand omn. ã. ʒj.
oc. ♋. ℈iv. *nuciſt.* n. j. Conciſ. contus. g. m. D. in ch.
S. heilende ſpecies.

℞. *rad. onon.* ℥ß. *fol. herniar.* ʒij. *ſem. 4. carmin. perfol. oc.* ♋. ã. ʒj.
macis ℈j. *ſacchar.* ad pond. omn.
M. F. Pulvis D. in ſcat. S. Stärck-Pulver.

Externa, immediatè loco affecto applicanda, inſignem ferunt opem, meritò hinc commendanda, tùm balſamica travmatica, quæ vigorem archéo addunt, *balſ. Hiſpanicum*; tum oleoſa, ut quæ repoſitionem adjuvant, ubi præ

aliis

aliis ☍ *ovor.* & *momordicæ* optimè ſe gerit; tum emplaſtica, quæ firmant, conglutinant & roborant.

Facta ſunt hinc Emplaſtra *de pelle arietinâ*, ad hernias *Fernelii*, *Weckeri*, *Empl.* ad ramices *Agricolæ*, *Grülingii*, *Schröteri*, *Jeſſenii*, contra rupturam *Felicis Wurzii*, & alia.

℞. *empl. contra hern. Mynſ.* ℥ij.
ſem. perfol. cumin. a. ℈j. *bacc. laur.* ʒß.
pulv. ſtypt. Croll. ʒj. *gum. tacamahac.* ʒij.
☍ *ovor.* q. ſ. *pic. naval.* parum. M. F. l. a. Empl.
S. Bruchpflaſter.

℞. *empl. contra rupt.* ℥ij. *magnet. A. S.* ʒiij.
☍ *aneth. carv. chamom.* a. gt. iij. *momord.* q. ſ. M.
F. Empl. S. Heilpflaſter.

Agmen claudit DIÆTA, in rerum nonnaturalium legitimo uſu comprehenſa, quem meritò æger noſter attendere debet.

Ex VITALI AER vitandus eſt frigidus & humidus, nervis enim & membranis ſimul & inteſtinis inimiciſſimus eſt. Eligatur purus, amœnus, temperatus, nullis obſitus inquinamentis aut aliis miaſmatibus imprægnatus, qui facilè ſternutationem excitare poteſt, hernioſis cane pejus & angue fugiendam.

In NATURALI CIBUS, cum ſuggerat ſuccis vitalibus pabulum, ſit εὔχυμ☉ καὶ εὔπεπτ☉, temperatus, boni ſucci pro optimi ſanguinis generatione. Vitentur frigidi, flatulenti, craſſi, leguminoſi, incoctiles, oleracei, acres, ſalſi, panis non probè fermentatus, carnes fumo induratæ, fructus æſtivi & omne genus ciborum, quod ventrem conſtipare & flatus inducere aptum natum.

POTUS ſit cereviſia ab omni heterogeneitate feculentâ libera, non recens, nec aceſcens; medicata etiam ex herbis travmaticis & roborantibus uſum habebit egregium. Vinum, inprimis rubrum, tàm adſtringendi, quàm roborandi fine, maximè erit conveniens & ſtomacho gratiſſimum.

In ANIMALI MOTUS quieti oppoſitus, modera-

 tus

tus & parcus ſuadendus: ut enim taceamus communes noxas, in noſtro caſu nil magis prolapſui inteſtinorum velificatur, quàm motus. QUIETI ergò potius indulgendum eſt, ita tamen ne obſtructiones pariat, atque calorem nativum obruat. Hinc leniter & æqualiter omnes partes exerceat, & nullo tempore modum excedat. Equitatio, ſaltatio, curſus per loca declivia, eò, quòd corporis viſcera quaſſent, ſummo vitentur ſtudio. Elevatio oneris gravioris, jaculatio & quicquid muſculos & ligamenta extendere & rumpere valet, procul abſit. A clamoribus & vociferationibus maximè ſibi caveat, quæ omnia peritonæum tendunt & exercent gravius.

SOMNUS cum animalium facultatum quies ſit, vires reſtauret, & dolores mitiget, ægro commendatus eſſe debet, ut ſufficiens ſit, non immoderatus, ut ſic alterna requies etiam inteſtinis quietem vel ipſo decubitu concedat VIGILIÆ productæ exulare debent.

EXCRETA aſſumtis reſpondeant & curioſè inprimis alvi munus cordi habeatur, ut non ceſſet, vel, ſi id fiat, admoneatur lenientibus laudatis.

In ANIMALI, ANIMI PATHEMATA omnia dictamen ſanæ mentis ſequantur. Vitet æger iram, quæ ſanguine circa cor efferveſcente humorum varias commotiones excitat. Animi ſui ſit compos & placidus. Pellat timorem, nec dolor adſit.

Soli Deo Gloria.

Fert ars auxilium, rumpantur ut ilia, præſens
Solamen miſero ferre parata loco.
Hanc tu dum ſolers tibi conciliare laboras,
Felicem ſtudiis experiêre brevi.

Boni ominis & acclamationis ergo ſcrib.

Præſes.